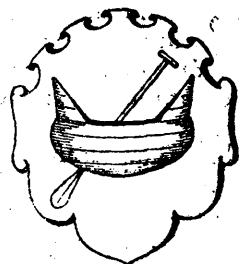


DZIENNIK

ZARZĄDU



M. ŁODZI.

Redakcja i administracja
Plac Wolności 14. Tel. 28-00.
Adminstr. czynna od g. 9-12 w p.
Redakcja od godz. 2-3 po południu

Ogłoszenie: Wiersz nonparel. (cztery
szp. na stronie) zł. 0,20. Przed tekstem
zł. 0,55—za wiersz (dwie szpalty na
stronie) Drobne zł. 0,05 za wyraz.
Najmniejsze ogłoszenie zł. 50.—

Prenumerata: Miesięcznie zł. 1.—.

Cena egzemplarza zł. 0.25.

Nr. 49. (324)

Łódź, wtorek 8 grudnia 1925 r.

Rok VII.

Inż.-arch. Władysław Michalski.

Zarządy miejskie w Stanach Zjednoczonych Ameryki.

Zarząd miasta przez Komisję.

Koncepcja ta, zastosowana pierwszy raz w Galveston w 1901 roku, polega na połączeniu władzy ustawodawczej i administracyjnej w rękach nielicznej komisji (normalnie 5 osób), wybranej przez ogólne głosowanie. Przewodniczący komisji jest jednocześnie prezydentem miasta. Każdy z członków komisji obejmuje pewien dział gospodarki miejskiej, za który jest odpowiedzialny przed komisją; na członków komisji pożądanymi są fachowcy w odnośnych działach. Najbardziej trudnymi przy tym ustroju wydają się sprawy finansowe ze względu na tę okoliczność, że jedno i to samo ciało uchwała kredyty i podatki z jednej strony i szafuje temi pieniędzmi z drugiej strony.

Idea połączenia władzy ustawodawczej i wykonawczej w rękach jednego i tego samego ciała, sprzeciwia się teorii amerykańskiej o konieczności podziału tych władz, tem niemniej jednak reforma wprowadzona na podstawie tej idei dała tak dodatnie rezultaty w gospodarce Galveston, że znalazła ona gorących zwolenników i naśladowców, tak, że w ciągu lat kilkunastu przeszło 350 miast (z nich trzynastcie powyżej 100000, sześć powyżej 200000 mieszkańców) wprowadziło u siebie ten system z większymi lub mniejszymi zmianami.

Okazało się przytem, że jedną z największych zalet tego systemu jest mała liczba wybieranych członków, którzy wybierani są, ze względu na duże ich znaczenie, ze szczególną ostrożnością, przez wyborców.

Połączenie władzy ustawodawczej i wykonawczej bez widocznych złych skutków tej kombinacji tłumaczonem jest wielką uwagą i stałą krytyką, jaką otoczona jest grupa komisarzy, która to krytyka służy im jako wskazówka w sprawowaniu ich czynności.

Jest jednak rzeczą stwierdzoną, że wprowadzenie tego uproszczonego systemu zarządu miasta wpłynęło nader dodatnio na gospodarkę, w szczególności na jego gospodarkę finansową. Niektóre miasta, dzięki wprowadzeniu tego systemu, uratowały się od bankructwa.

Zarząd miasta przez zarządcę.

Zarząd miasta przez zarządcę (City manager plan) jest rezultatem naukowych dociekań nad zarządaniem miast prowadzonym przez Narodową Ligę Muncypalności i opiera się na następujących zasadach.

1) Rada miejska wybierana przez ogólne głosowanie z całego miasta w składzie 5 do 25 osób nieprzewyższających tej liczby nawet dla miast największych. Przewodniczący rady jest jednocześnie prezydentem i reprezentantem miasta.

2) Rada miejska wybiera, w żadnym jednak razie nie z pośród swoich członków, zarządcę miasta oraz urząd do spraw służbowych.

3) Zarządca miasta sprawuje całą administrację miastem i jest za nią odpowiedzialnym. Ani rada miejska, ani żaden z jej członków nie mogą mu narzucać mianowania kierowników poszczególnych działów gospodarki miejskiej, jak również wszelkich funkcjonariuszów.

4) Rada miejska może odbywać tylko publiczne posiedzenia; również jawnymi i publicznymi muszą być posiedzenia wszystkich komisji rady miejskiej.

5) Zarządca miasta mianuje za akceptacją urzędu do spraw służbowych kierowników poszczególnych działów. Kierownicy odpowiedzialni są przed zarządcą i mogą być przez niego każdej chwili usunięci i zastąpieni przez innych. Na kierowników wybierani są wyłącznie ludzie wykwalifikowani w administracji miejskiej.

6) W każdym mieście poza 6-ciu czy więcej wydziałami ma być utworzony urząd do planowania miasta składający się z 3-ch osób: z dyrektora (kierownika wydziału robót publicznych) oraz z 2-ch obywateli znanych fachowców w planowaniu miast.

Do obowiązków urzędu należy baczenie na nowoczesne metody w planowaniu i zabudowaniu miast, zwracanie się do specjalistów w celu uzyskania ich współpracy w opracowaniu planu miasta, jak również zaangażowaniu na sekretarza takiego specjalistę, pod którego ogólnym kierunkiem plan byłby opracowany.

Jako przykład miasta gospodarczego przez zarządcę można przytoczyć, liczące 116,000 mieszkańców, miasto Dayton w stanie Ohio, które pierwsze wprowadziło u siebie ten system, a mianowicie od 1-go Stycznia 1914 roku.

Cała władza, za wyjątkiem szkolnej i oświatowej (publiczne biblioteki) skoncentrowana jest w rękach rady miejskiej (zwanej komisją), składającej się z 5 osób. Członkowie wybierani są przez ogólne głosowanie co dwa lata po 2-ch lub 3-ch z kadencją na 4 lata; otrzymujący najwięcej głosów wchodzi w obowiązki przewodniczącego rady i prezydenta miasta. Wynagrodzenie prezydenta wynosi 1800, pozostałych członków 1200 dolarów rocznie. Każdy z członków rady może być odwołany przez ogólne głosowanie nie wcześniej jednak, jak po sześciomiesięcznym wykazaniu się pracą w radzie. Petycja domagająca się odwołania i urządzenia głosowania, winna być podpisana przynajmniej przez 25% uprawnionych do głosowania wyborców. Rada większością głosów uchwała statuty miejskie, sprawuje ogólną kontrolę nad finansami miasta, oraz wybiera zarządcę miasta i urząd służbowy. Natomiast rada nie ma prawa wpływania na zmiany w poszczególnych działach gospodarki miejskiej.

Według konstytucji miasta Dayton, zarządca miasta, powinien być wybrany w celu nadzorowania i kontrolowania całej gospodarki miejskiej. Aktywna kontrola rady miejskiej nad gospodarką zarządcy polega tylko na odwołaniu go z urzędu, co może być uczynionem każdego czasu większością głosów członków rady. Wynagrodzenie zarządcy zostało określo-

ne przez radę na 12,000 dolarów rocznie. Na zarządcę miasta Dayton może być wybrany każdy z poza członków rady bez względu na przynależność partyjną. Zarządcza ma prawo brać udział we wszystkich posiedzeniach i dyskusjach rady; nie ma natomiast prawa głosowania przy decydowaniu spraw należących do kompetencji rady. Najbardziej daleko idącym prawem zarządcy jest usuwanie i naznaczanie własną i wyłączną władzą kierowników poszczególnych działów gospodarki miejskiej.

Konstytucja Dayton przewiduje pięć działów gospodarki: 1) prawny, 2) finansowy, 3) publicznego bezpieczeństwa (policja, straż ogniowa, miary i wagi, inspekcja budowlana), 4) robót publicznych (składa się z czterech podziałów: a) inżynierski (rysunki i konstrukcje, kanalizacja i oświetlenie), b) ulice (oczyszczanie i usuwanie śmieci, remont), c) zaopatrzenie w wodę, d) budynki i grunta miejskie), 5) opieki społecznej (higiena, parki i miejsca zabaw, prawna pomoc, pośrednictwa pracy). Wydział robót publicznych jest największym wydziałem ze wszystkich.

Finanse miasta są przedmiotem specjalnej opieki w tym systemie, a mianowicie w zakresie sporządzania budżetów, buchalterji i pożyczek miejskich. Propozycje budżetowe robione są przez zarządcę na podstawie danych dostarczonych przez kierowników poszczególnych działów. Propozycje te przedłożone są radzie do zatwierdzenia; jednocześnie są one opublikowane, aby dać możność wszystkim obywatelom złożenia swych uwag i protestów przed zatwierdzeniem budżetu. Buchalterja prowadzona jest według systemów amerykańskich, stosowanych w wielkich firmach handlowych i przedsiębiorstwach.

Zarząd miasta przez zarządcę uważany jest w Ameryce za najdoskonalszy; został on wprowadzony w ciągu ostatnich kilku lat w 125 miastach i w połączeniu z systemem komisarzy dawał najlepsze rezultaty. Niebyło wypadku, aby miasto wprowadziwszy u siebie zarząd miasta przez zarządcę przeszło następnie do jakiegokolwiek innego systemu.

Na podstawie przeprowadzonej ankiety, większość miast wybrała na swych zarządców inżynierów z zawodu, zaś pozatem ludzi, którzy się wykazali jako dobrzy administratorzy, tak np. na pierwszego zarządcę Dayton został wybrany inżynier z wydziału robót publicznych w Cincinnati, Springfield (Ohio) wybrało inżyniera z dużego konstrukcyjnego przedsiębiorstwa budowlanego, Jackson (Michigan) — inżyniera z Dayton, Sherman (Texas) — urzędnika administracyjnego z miasta River Forest (Illinois) i t. p.

Niezależnie od szeregu wykładów o municypalności wprowadzonych w uniwersytetach amerykańskich, zostają obecnie wprowadzane w 4-ch uniwersytetach specjalne wydziały kształcące studentów na zarządców miasta, co wydaje się być najlepszym świadectwem tego, jakie znaczenie przywiązują Amerykanie do nowego systemu zarządu miast, wykluczającego sprzeczne z charakterem Amerykanina niefachowe gadulstwo, oraz politykę, która, wprowadzona do administracji miast Nowego Świata, wywołała szkodliwy dla społeczeństwa protekcjonalizm partyjny i korupcję.

W sprawie liczebności rad miejskich.

Sprawozdanie prof. W. Michalskiego o ustroju zarządu miast w Stanach Zjednoczonych jest niezmiernie pouczające dla stosunków polskich,

Stany Zjednoczone Ameryki Północnej nie nakazują jednolitej organizacji władz miejskich, jak to jest w wielu państwach a dopuszczają rozliczne sposoby ustalenia ustroju tych władz, będących emanacją reprezentacji ludności. Wskutek tego w tym państwie istnieje żywy postęp, poszukujący najlepszych form zarządu, stanowiący w wielu razach przykład godny naśladowania.

Przechodząc do stosunków polskich, i zważywszy, iż ustrój i organizacja państwa polskiego cechują się nikłą sprawnością na wszelkich polach życia w porównaniu z przodującymi państwami, należałoby korzystać z doświadczenia tego, przedewszystkiem tam, gdzie idzie o powiększenie tej sprawności.

Jednym z czynników powiększenia sprawności jest, jak to udawadnie sprawozdanie prof. W. Michalskiego, zmniejszenie liczebności rad miejskich, zbyt bowiem liczebne rady, powołane do zarządzania sprawami miejskimi nabierają charakteru ciał deliberujących więcej zasadniczo niż konkretnie, prowadzą nader przewlekłe dyskusje w sprawach ogólnych, gdy sprawy życiowe, niecierpiące zwłoki, pozostają niezłatwione z wielką szkodą dla ludności, poszczególnych radnych, im rady są liczniejsze.

Oprócz tego posiedzenia lub uchwały zbyt liczebnych rad miejskich często nie dochodzą do skutku z powodu braku quorum i wskutek tego nie posiadają tej sprawności, jaka dla załatwienia spraw gospodarczych jest niezbędna.

Liczebność rad miejskich oparta na formule

$$\frac{\text{liczba mieszkańców w tysiącach}}{\text{dzielona przez } 2000}$$

plus 10

dzielona przez 2000

aż nadty byłaby wystarczającą na to, aby reprezentowane w nich były wszystkie grupy i odłamy społeczne, mające do tego prawo na zasadzie wyborów proporcjonalnych.

Liczba ta wynosiłaby dla miast najmniejszych minimum — 12 radnych a dla największego miasta maximum — 50 radnych.

Im szczuplejsza jest liczba radnych, tem intelektualna wartość rady jest wyższa, gdyż każde powiększenie liczby radnych obniża wartość następnych radnych, jak to można sprawdzić w listach kandydatów wszystkich stronnictw. Pierwszych kilku kandydatów stanowią ludzie wybitni i wyrobieni, jakich każde stronnictwo posiada — dalsi są często bez żadnych kwalifikacyj na radnych.

Słuszność moich propozycyji uzasadnia się doświadczeniem Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, gdzie obecnie istnieje powszechna tendencja do zmniejszenia liczby radnych, co też w bardzo licznych miastach zostało z dobrym skutkiem zrealizowane.

Również godnym zastanowienia jest fakt, iż rada miasta Paryża około 3 milionowej ludności posiada 80-ciu radnych, rada miejska Nowego Yorku o przeszło 5-cio milionowej ludności — 70 radnych.

Plotr Drzewiecki.

DZIAŁ SPRAWOZDAWCZY.

Protokół

26 (III sesji) posiedzenia Rady Miejskiej m. Łodzi.

Łódź, dnia 19 listopada 1925 r.

Komplet radnych 75. Obecnych radnych 63

Komplet członków Magistratu 11 Obecnych członków Magistratu 10.

Posiedzenie otworzył o godz. 20 min. 20 Prezes Rady, Dr. B. Fichna, w obecności

quorum Rady (73 członków) zaprosiwszy do stołu prezydjalnego radnych-sekretarzy L. J. Minberga i R. Wojakowskiego, oraz Dyrektora Biura R. M., P. Rundo do prowadzenia protokołu.

Przyjęto do wiadomości:

1. krótkie zapytania:

a) J. r. Bialera, czy Prezydjum Rady, jak również Magistratowi jest wiadomo, wzg. czy prawdziwa jest wiadomość, jaka ukazała się w gazetach, jakoby 8 związków zwróciło się do władz nadszorszych w War-

szawie o rozwiązanie Rady Miejskiej w związku z lustracją wojewódzką.

2. odpowiedź przewodniczącego, że oficjalnie jest mu to niewiadome. Jeżeli chodzi o wiadomości, jakie otrzymał z ust niektórych posłów, to i rząd i poszczególni posłowie otrzymali odpis memoriału jakichś związków właścicieli nieruchomości czy też kupców lub przemysłowców, w których to memoriałach domagają się rozwiązania Rady Miejskiej.

b) 1. r. Rapalskiego: Ze względu na to, że Magistrat robotników sezonowych nie ubezpieczył w funduszu bezrobocia, w dniu wieczorajszym zwrócili się ci robotnicy do Magistratu, domagając się jednorazowego odszkodowania w wysokości 300.— zł. Konkretnej odpowiedzi nie otrzymali, natomiast wezwano policję, która szarżowała i tratowała zebranych robotników. Wobec tego r. Rapalski zapytuje, dlaczego Magistrat nie ubezpieczył sezonowych robotników, czy jest skłonny wydać te zapomogi i czy będzie interwenjował w sprawie aresztowanych przed Magistratem robotników.

2. odpowiedź prez. Cynarskiego, że przedewszystkiem Magistrat policji nie wzywał i nie prosił o współdziałanie. O jakichkolwiek aresztowaniach robotników zgromadzonych przed Magistratem i starających się nie wypuścić członków Magistratu, Magistratowi nie wiadomo. I nawet w chwili, gdy członkowie ci nie mieli fizycznej możliwości wyjścia z Magistratu, policja nie była wzywana.

Magistrat nie ubezpieczył tych robotników, o których mówi r. Rapalski, z tego względu, że i tak nie miałby prawa korzystania z zapomóg, bo nie pracowali przewidzianej liczby miesięcy, jest bowiem przewidziana pewna norma, mianowicie 10 miesięcy, po przeprowadzeniu których mają prawo otrzymywać zapomogi z funduszu bezrobocia.

Co się tyczy sprawy zapomóg, to sprawa ta jest na porządku dziennym i Magistrat zajmie stanowisko.

c) 1. r. Praszkiara: Od września r. z. nagromadzono w parku Kolejowym około miliona sztuk cegieł, przeznaczonych do budowy teatru miejskiego. Jak r. Praszkiarowi wiadomo, ani w roku bieżącym, ani w przyszłym Magistrat nie ma funduszu ani zamiaru przystąpić do budowy tego teatru. W trakcie tego cegła, nie będąc zabezpieczona, podlega zniszczeniu. R. Praszkiar zapytuje więc Magistrat, czy wobec wytworzonego stanu rzeczy, nie miałby zamiaru tej cegły sprzedać, aby ją w ten sposób ratować od dalszego zniszczenia, alho w jaki sposób ma zamiar ją zabezpieczyć.

2. odpowiedź prez. Cynarskiego, że wobec tego, iż kwestja budowy nowego gmachu teatralnego nie jest aktualną, Magistrat zajmie się kwestją bądź przewiezienia cegły do składu, bądź zabezpieczeniem tejże.

d) 1. r. Rapalskiego: Na posiedzeniu swem Prezydjum Rady Miejskiej 12 b. m. zadecydowało pewne zarządzenia. R. Rapalski zapytuje Prezydjum Rady, jakie to są zarządzenia.

2. odpowiedź przewodniczącego: Mam zaszczyt odpowiedzieć, że zarządzenia są tego rodzaju, aby ilość woźnych powiększyć do pięciu, żeby nie wpuszczać na galerję bez biletów, które są przedtem wydawane.

2. Zawiadomienia członków Rady Miejskiej: L. Dębowskiego, Dr. St. Kopicńskiego, T. Pałkowiego, J. Stypułkowskiego, F. Waszkiewicza, usprawiedliwiających nieobecność swą na posiedzeniu w dniu dzisiejszym.

3. Komunikat Frakcji N. P. R. o desygnowaniu do Komisji do Spraw Ogólnych rr. Marciniaka i Wiśniewskiego (na miejsce rr. Dąbrowskiego i Pałkowskiego) oraz do Delegacji Wydziału Finansowego r. Zuberta (na miejsce r. Dąbrowskiego).

4. Reskrypt Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 9.X r. b., treści następującej:

„Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu zawiadamia, że ze swej strony nie znajduje przeszkód do poboru na rzecz m. Łodzi 100 proc. dodatku do państwowego podatku od nieruchomości, uchwalonego przez Radę Miejską m. Łodzi w dniu 30 czerwca 1925 roku“.

5. Odezwy Magistratu:

Nr. 1876|25 I z dnia 16.XI 1925 r., treści następującej:

„Nawiazując do zapytania p. radnego dr. Schweiga, zgłoszonego na 23 (III sesji) posiedzeniu Rady Miejskiej w dn. 8.X-1925 r. uprzejmie komunikujemy, iż na odbytem w dniu 13.XI-25 r. posiedzeniu Rady Nadzorczej Sp. Akc. Kolej Elektryczna Łódzka w miejscu, postanowiono na wniosek p. Prezydenta M. Cynarskiego wprowadzić z dniem 1.1.1926 roku na tramwajach miejskich t. zw. bilety korespondencyjne w cenie gr. 25 za sztukę.“

Nr. 0. 1876|25 I z dnia 19.XI-1925 r. treści następującej:

„W związku z zapytaniem p. radnego Pawlaka, zgłoszonym na posiedzeniu Rady Miejskiej w dn. 5.XI r. b., komunikujemy, co następuje:

Przy rozmieszczaniu szkół wieczornych należy uwzględnić: ilość budynków szkolnych, z wykluczeniem budynków nowych, rozmiar ich, jakość oświetlenia, umieszczenie młodzieży męskiej w szkołach męskich.

Mając do pomieszczenia 71 szkół wieczornych uzupełniających wraz z powszechnymi, rozmieściliśmy szkoły dokształcające zawodowe według zawodów w ten sposób, że objęliśmy w różnych punktach miasta budynki dla kilku szkół tego samego zawodu, zaś poszczególne szkoły z jednego za-

wodu umieszczono w śródmieściu według następującego planu:

Metalowcy: ul. Kilińskiego 150, Gubernatorska 3, Konstantynowska 72. **Grupa drzewna:** ul. Zawadzka 42, Rozwadowska 38. **Szewcy:** ul. Rzgowska 5, Pańska 36, Rybna 15. **Krawcy:** ul. Piotrkowska 249, Przejazd 77, Jakóba 10. **Szwacki, modystki:** ul. Sienkiewicza 11. **Elektrotechnicy:** Sienkiewicza 83, **Graficz. artys.:** ul. Andrzeja 7. **Ogólna:** ul. Rzgowska 33, Wólczajska 117. **Handlowa:** ul. Kilińskiego 109".

Nr. O. 1876/25 I z dn. 19.XI 1925 r. treści następującej:

„W związku z zapytaniem p. radnego Putto, zgłoszonym na 25 (III sesji) posiedzeniu Rady Miejskiej, odbytem w dniu 5 listopada 1925 roku, komunikujemy co następuje:

„P. radny Putto na ostatnim posiedzeniu Rady Miejskiej zgłosił pod adresem Magistratu zapytanie, ilu seminarzystów, którzy ukończyli w ub. r. ku szkolnym miejskim seminarjum nauczycielskie, zatrudnionych jest w łódzkich szkołach powszechnych i czem się tłumaczy, że władze szkolne państwowe przyjmują na miejsca w szkołach łódzkich nauczycieli sprowadzonych z prowincji.

W odpowiedzi na powyższe zapytania, mam zaszczyt zakomunikować, że na ogólną liczbę 19 tegorocznych absolwentów Miejskiego Seminarjum Nauczycielskiego, zaledwie 8 otrzymało posady w szkołach powszechnych w Łodzi, przeważna część pozostałych uzyskała zajęcia na prowincji.

Jeżeli zaś chodzi o przenoszenie nauczycieli z prowincji do Łodzi, to Wydziałowi Oświaty i Kultury z ostatnich miesięcy znanych jest 13 takich wypadków (z czego 12 nauczycieli do przedmiotów ogólnych i 1 nauczycielka specjalistka do klas gospodarstwa domowego). Przydział nauczycieli do szkół ewentl. przenoszenie z jednej miejscowości do drugiej jest wyłącznym przywilejem władz państwowych szkolnych, a decyzje w tym względzie władze miejskie nie mają ustawowo zagwarantowanego żadnego wpływu.

Z tego też względu, jako członkowi Magistratu nie są mi znane motywy, które skłaniają władze państwowe szkolne do kierowania na prowincję absolwentów miejskiego seminarjum, przy jednoczesnym sprowadzaniu nauczycieli z prowincji do Łodzi.

Mogę jedynie oświadczyć, że ten objaw uważam za niepożądany i że w imieniu Magistratu interwenjowałem w Inspektoracie Szkolnym oraz kwestję tę łącznie z innymi przedstawicielami Rady Miejskiej poruszyłem w Radzie Szkolnej Miejskiej.

Z drugiej jednak strony muszę zaznaczyć, że jesteśmy świadkami zmniejszania się liczby dzieci w szkołach powszechnych łódzkich —

w roku 1923 było 61.630 dzieci w 1344 oddziałach, w roku 1924 było 60.750 dzieci w

1386 oddziałach, w roku 1925 w czerwcu było około 59.000 dzieci w 1403 oddziałach, we wrześniu było około 56.000 dzieci w 1347 oddziałach.

Tłómaczy się to tem, że szkoły opuszczają roczniki normalne, a więc dzieci urodzone w latach 1909, 1910 i 1911, wstępują do szkoły roczniki wojenne, a więc liczebne o 50 blisko procent słabsze. Następtwem tego stanu rzeczy jest zmniejszanie się liczby klas w szkołach, co w konsekwencji prowadzi do zmniejszenia się liczby nauczycieli zatrudnionych, w szkołach.

Według obliczeń Komisji Powszechnego Nauczania sytuacja pod tym względem nie poprawi się w ciągu najbliższych dwóch lat. Sytuacja właściwie się pogorszy o tyle, że oprócz absolwentów Męskiego Seminarjum, opuści szkołę w końcu bieżącego roku szkolnego pierwszy rocznik Seminarjum Żeńskiego, liczba więc absolwentów miejskich seminarjów prawie że się podwoi, a liczba oddziałów w szkołach powszechnych w Łodzi prawdopodobnie nie powiększy się, wobec tego wychowankowie miejskich seminarjów z konieczności będą musieli szukać pracy na prowincji.

Jakakolwiek jednak będzie sytuacja w szkolnictwie powszechnem w Łodzi Magistrat nie przestanie nadal usilnych starań, aby w szkołach powszechnych w Łodzi byli zatrudnieni przedewszystkiem wychowankowie miejskich seminarjów“

Nr. dz. O. 1876/25 I z dnia 19.XI 1925 r., treści następującej:

„W związku z zapytaniem Koła Narodowego, zgłoszonym na posiedzeniu Rady Miejskiej w sprawie budowy urządzeń kanalizacyjno-wodociagowych na terenie m. Łodzi, Wydział Kanalizacji i Wodociągów udzielił następujących odpowiedzi:

Na pytanie 1. Roboty kanalizacyjne uległy z dniem 4 listopada likwidacji na odcinkach I) — ul. Obywatelska, III) — ul. Kopernika i IV) — ul. Kilińskiego. Odcinek II (ul. Nowo-Kwiecista) będzie prowadził roboty całą zimę, oczywiście w miarę możliwych stosunków atmosferycznych, ze względu na doniosłość tego kolektora dla uruchomienia sieci miejskiej. Odcinek V (ul. Piotrkowska) będzie pracował jeszcze 4 tygodnie do ukończenia kanału na zachodniej stronie ulicy Piotrkowskiej między Nawrot i Przejazd.

Na pytanie 2 i 3. Od 1 sierpnia 1924 r. do 12 listopada 1925 roku Magistrat obciążył Wydział Kanalizacji i Wodociągów sumą zł. 3.816.208.18.

Powyższa suma obejmuje:

- 1) proc. od pożyczki państw. zł. 211.701.52
 - 2) wydatki przygotowawcze w r. 1924 (poza budż. 1925) „ 57.761.67
 - 3) zakup „Błękitnych Źródeł“ „ 98.009.—
 - 4) „ „Liblinka“ „ 47.030.—
- zł. 414.502.19

Pozostałą sumę, a m. zł. 3. 401.705.99 Wydział zużytkował w roku bież. na rzeczyste wydatki, związane z budową kanałów i utrzymaniem i poraz remontem starej sieci ulicznej.

Na pytania 4 i 5. Uchwała, powzięta na posiedzeniu w dn. 20 czerwca 1925 r. Komitet ustalił fundusz budowlany na rok 1926 w sumie zł. 6.000.000.— Uchwała ta została dnia 26 czerwca 1925 r. za Nr. 770 przez Magistrat m. Łodzi zatwierdzoną. Obecnie sprawa się znajduje w opracowaniu Delegacji Magistratu i Komisji Radzieckich. Suma ostateczna jeszcze nie jest ustalona.

Na pytanie 6. Po przeprowadzeniu przedwstępnych rokowań Magistrat udzielił opcji konsorcjum amerykańskiemu, reprezentowanemu przez inż. O. Ladretha, na kwotę 12.000.000.— dolarów. Inż. Ladreth zapowiedział swój przyjazd do Łodzi około 20 listopada r. b. dla prowadzenia dalszych bezpośrednich pertraktacji.

6. Uchwałę Magistratu Nr. 1173 z dnia 6 listopada 1925 r., treści następującej:

„Przyjęto do wiadomości wniosek Wydziału Budownictwa Nr. 4409/25-V z dnia 31 października 1925 r. i postanowiono w związku z uchwałą Rady Miejskiej Nr. V z dnia 14 maja 1925 r. w sprawie zamiany gruntów między Gminą Miejską Łódź a Polskim Czerwonym Krzyżem w Łodzi:

1) określić wartość placu, oznaczonego na planie, sporządzonym w dniu 28 października 1924 r. przez geometrę M. Trabczyńskiego, literami a, b, c i d, oraz placu, oznaczonego na planie, sporządzonym w dn. 27 lutego 1925 r. przez geometrę M. Trabczyńskiego, literami a, b, c, d i e — na zł. 30.000.— (zł. 15.000.— każdy);

2) pokryć z funduszków miejskich połowę kosztów, związanych ze sporządzeniem aktu notarialnego w sprawie zmiany wyżej wymienionych placów, oraz

3) przesłać odpis niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości.”

7. Odczytane przez prez. Cynarskiego pismo Wojewody Łódzkiego treści następującej:

„Do Prezydium Magistratu m. Łodzi na ręce p. Pana Prezydenta.

Powołując się na odbyłą konferencję z W. Szanownymi Panami, w sprawie przyścia z doraźną pomocą bezrobotnym w Łodzi w postaci węgla, mąki i kartofli, mam zaszczyt zakomunikować, że w tej chwili zakończyłem rozmowę z dyrektorem Departamentu Opieki Społecznej Ministerstwa Pracy p. Szubartowiczem w powyższej sprawie, na podstawie której mam mieć przekazaną jutro sumę 260 tysięcy złotych na mąkę i kartofle. Sumę tę bezwzględnie przekazę W. Szanownym Panom.

Co do pomocy w postaci węgla, to odbywają się w tej sprawie konferencje u p. Ministra Przemysłu i Handlu i między innymi z Prezydium Związku Miast, aby ten ostatni podjął się przeprowadzenia srealizowania wymienionej akcji węglowej.

Ze względu na szerzący się niepokój wśród bezrobotnych mas i akcją komunistyczną, zmierzającą do przekonania mas, że jak czynnik rządowy, tak i samorządowe nie mają zamiaru przyścia z pomocą im — uprzejmie proszę Prezydium Miasta o łaskawe podanie powyższego do wiadomości publicznej, choćby w drodze rozplakowania odpowiednich zawiadomień”.

UCHWAŁONO

A. W sprawach, objętych porządkiem dziennym.

I. W sprawie stanu finansowego gospodarki samorządowej m. Łodzi — w związku z wł. Interpelacją r. Wojakowskiego i innych.

Po wysłuchaniu referatu Komisji Skarbowo-budżetowej — przyjąć do wiadomości wł. wyjaśnienie Magistratu, uznając je za wystarczające.

II. W sprawie zarządzenia Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi z dnia 2.IX-1925 r. (w związku z wł. protokołem Komisji Wojewódzkiej, powołanej do zbadania gospodarki komunalnej m. Łodzi:

Przekazać sprawę, łącznie ze zgłoszonymi wnioskami radnych dr. Rosenblatt'a i dr. Schweiga, Komisji do Spraw Ogólnych celem zajęcia stanowiska.

III. W sprawie ograniczenia przez związek komunalne wydatków inwestycyjnych, tudzież wstrzymania zakupów zagranicą:

Przekazać sprawę Komisji do Spraw Ogólnych celem zajęcia stanowiska.

IV. W sprawie zatargu w Elektrowni Łódzkiej.

Wobec wycofania wniosku Frakcji: P.P.S., N.S.P.P. i Bundu — przejść nad sprawą do porządku dziennego.

V. W sprawie dalszego prowadzenia miejsk. robót sezonowych:

Rada Miejska postanawia:

1. wyasygnować na cel powyższy zł. 64.000.—, a m.: dla Wydziału Gospodarczego zł. 117.000.— i dla Wydziału Budownictwa zł. 47.000.—;

2. biorą pod uwagę, że faktyczne wydatki na komorne okazały się mniejsze o zł. 11.000.— od kwoty, preliminowanej na ten cel w budżecie Zarządu Miejskiego na rok 1925 — zgodnie z wł. uchwałą Komisji Skarbowo-budżetową pokryć wydatek zł. 34.000.— z wzmiankowanych oszczędności budżetowych.

3. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

B. Poza porządkiem dziennym — wnioski nagłe.

I. W sprawie dalszych zwyczaj czynszu komornianego, wydawania eksmisyj za nieuiszczenie tegoż czynszu, nowego podatku od lokali oraz egzekwowania podatku komun. od mieszkań:

1. uznać nagłość wł. wniosków Frakcyj: Bundu, P.P.S., N.S.P.P. i Poalej-Sjon.

2. Rada Miejska postanawia:

Wezwać Magistrat do bezwzględ- nego zwrócenia się do Sejmu i Rządu w sprawie

- wstrzymania dalszych zwyczaj czynszu komornianego,
- wstrzymania wydawania eksmisyj sądowych za nieuiszczenie tegoż czynszu,
- niewprowadzenia w życie nowego podatku od lokali w myśl ustawy o rozbudowie miast,
- wstrzymania egzekwowania podatku komunalnego od mieszkań.

3. Rada Miejska wzywa Magistrat, by z większą energią dopiłnował doprowadzenia posesji miejskich do należytego porządku (remonty wewnętrzne i zewnętrzne domów, wnętrza mieszkań i t. p.).

II. W sprawie pomocy doraźnej dla bezrobotnych:

1. Uznać nagłość wł. wniosku Frakcji Bundu.

2. Sprawę przekazać Komisjom: Skarbowo-Budżetowej i Pracy celem zajęcia stanowiska na najbliższym posiedzeniu Rady Miejskiej.

Z powodu wyczerpania porządku dziennego przewodniczący o godzinie 1 min. 30 posiedzenie zamyka.

Prezes Rady

(—) Dr. B. Fichna.

Radni-Sekretarze

(—) L. J. Mincberg

(—) R. Wojakowski.

Prowadzący Protokół

(—) P. Rundo.

Sprawozdanie

Oddziału Sanitarnego

za III kwartał 1925 roku (w porównaniu z III kwartałem 1924 roku).

A. Stan zdrowotny miasta w III kwartale.

Choroby ostro-zakaźne.

	1924	1925
Dus płamisty	2	—
brzusznaj	489	247
czerwonka	92	26
plonica	195	188
błonica	79	156
drewnica karku	14	26
róża	18	11
gorączka pługowa	55	29
odra	198	123
krztusiec	151	30
ospa naturalna	—	—
	1293	836

Z zestawienia wynika:

a) w III kwartale z 11 chorób ostro-zakaźnych tylko dwie (błonica i drewnica karku) uległy zwiększeniu; pozostałe 9 zmniejszyły się.

b) wybitnie dwukrotnie zmniejszona ilość zachorowań na tyfus brzuszny i trzykrotnie mniejsza na krztusiec.

c) nie notowano ani jednego wypadku duru płamistego i ospy.

d) ogólna ilość chorób ostro-zakaźnych zmniejszyła się o 457 wypadków w porównaniu z III kwartałem roku ubiegłego.

Analizując dokładniej rodzaj i ilość chorób ostro zakaźnych w III kwartale 25 r. na terenie poszczególnych dozorów sanitarnych stwierdzamy co następuje:

1) najwięcej chorób ostro-zakaźnych zanotowano na terenie I dozoru sanitarnego, dalej w II, VI, V, III i VII -- najmniej w IV dozorze sanitarnym (śródmieście).

2) najwięcej duru brzuszego zanotowano w I i II dozorze sanitarnym (78 i 58) w pozostałych dozorach ilość zachorowań na dur brzuszny waha się od 20 do 40.

3) najwięcej błonicy zanotowano w I dozorze sanitarnym (69) najmniej w IV dozorze (11).

4) najwięcej błonicy zanotowano w I doz. (41) najmniej w III doz. (13).

5) najwięcej odry zanotowano w I doz. (42) najmniej w IV doz. (6).

B. Higijena miejska.

I. Ogłędziny sanitarne.

	rok 1924	1923
Lipiec	2.423	2.219
sierpień	1.646	1.855
wrzesień	1.803	2.098
Razem	5.872	6.172

Z zestawienia wynika nieco większa ilość ogłędzin sanitarnych w III kwartale 1925 r. w porównaniu z analogicznym kwartałem r. ub.

II. Protokoły administracyjno-policyjno-sądowe.

	1924	1925
Lipiec	122	146
sierpień	66	135
wrzesień	165	203
Razem	353	484

Z powyższego wynika, iż w III kwartale r.b. sporządzono o 150 protokółów więcej, niż w III kwartale r. ub.

III. Sprawy polubownie w dozorach załatwiono.

	rok 1924	1925
Lipiec	303	480
sierpień	281	680

wrzesień 248 1088

Razem 932 2248

Ilość spraw polubownie w dozorach sanitarnych załatwionych jest wskaźnikiem autorytetu i znaczenia dozorów sanitarnych, to też podkreślić należy iż dzięki interwencji dozorów sanitarnych przeszło 2,000 uchybień sanitarnych (przeszło 2 razy więcej, niż w III kwartale r. ub.) zostało usunięte.

C. Waika z durem brzuszny.

1) Zaszczepiono przeciw durowi brzuszemu za pomocą pigułek

w III kwartale 1924 r. — 12.094

" " " 1925 r. — 3.247

2) Zbadano przez Państwowy Zakład Badawczy pod względem chemicznym wodę ze studzien w mieście

w III kwartale 1924 r. — 180

" " " 1925 r. — 139

3) Zbadano przez Miejską Pracownię Bakterjologiczną wodę ze studzien pod względem bakterjologicznym:

w III kwartale 1924 r. — 99

" " " 1925 r. — 91

4) Dokonano nocnych ogłędzin sanitarnych:

w III kwartale 1925 r. — 31

5) Skontrolowano dołów biologicznych:

w III kwartale 1925 r. — 44

Z zestawienia wynika, iż zaszczepiono przeciw durowi brzuszemu znacznie mniej w III kwartale 1925 r. w porównaniu z analogicznym kwartałem r. ub. ze względu na znaczne zmniejszenie się epidemii duru brzuszego:

D. Działalność poszczególnych Instytucyj Oddziału Sanitarnego.

I. Miejska Izba Odkazająca.

	rok 1924	1925
Ilość odkażeń	897	788
" ubikacyj	1320	1454
Waga odkażonych rzeczy	4596	3689

Uwaga: Na ogólną liczbę dzieci zarejestrowanych w terminie 8-dniowym było: 17 dzieci martwourodzonych płci męskiej i 15 — żeńskiej.

W okresie sprawozdawczym wciągnięto do tutejszych rejestrów zgonów 453 zejścia, a mianowicie:

450 zgonów żydów, w tem dzieci do jednego roku 111,

3 zgony baptyst. w " " " " " 1.

Sporządzono 173 akta ślubu żydów i 4 baptystów, przyczem za-legalizowano związki małżeńskie zawarte wg. rytuału religijnego przed kilku lub kilkunastu laty. (patrz tabl. III).

Tablica III.

Zgłoszenia ślubów.

W dniu dokonania obrzędu religijnego	na 2 dzień po roku	po 5 latach	ogółem.	Uwagi
4	7	160	6	177 w tem 4 bapt.

Uprawniono 20 dzieci naturalnych przez wniesienie ich do aktów ślubu, wskutek czego zabezpieczono im, na zasadzie § 291 K. C. P., prawa majątkowe i osobiste dzieci ślubnych.

W myśl art. 54 Prawa o małżeństwie sporządzono 48 aktów znania, wydano z archiwum wyciągów: 949 pełnych i 2399 skrótów, poświadczono 200 zapowiedzi ślubu. Uznano 1 małżeństwo za rozwiązane przez rozwód oraz sprostowano 1 akt urodzenia, o czem zgodnie z § 85 K. C. P. uczyniono adnotacje na odnośnych aktach, a odpisy przesłano do archiwum hipotecznego celem wciągnięcia ich do duplikatów. W myśl art. 84 K. C. P. wpisano do tutejszych ksiąg 1 akt urodzenia, sporządzony zagranicą i zalegalizowany przez odnośne władze.

Sporządzono i przesłano wykazy statystyczne do Wydziału Statystycznego, oraz wykazy śmierci do Urzędu Skarbowego w Łodzi. Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Ministerstwa Spraw Wojskowych z dnia 23.V r. b. przesłano do 600 miejskich i wiejskich gmin politycznych wykazy urodzeń i śmierci mężczyzn rocznika 1905, celem poczynienia wzmianek w księgach stałej ludności oraz załatwiono korespondencję z gminami politycznymi i władzami w 310 sprawach.

W sierpniu odbyło się posiedzenie Komisji dla ustalania wieku popisowych żydów, na którym rozpatrzono 13 podań.

Kasa w okresie sprawozdawczym wykazuje wpływów [zł. 10.335, gr. 20, przyczem po wylegitymowaniu się z pobierania zapomóg z miejskich instytucji opieki społecznej zwolniono z opłat 169 osób.

Kronika miejska.

— Ulica Im. Stefana Żeromskiego.

Celem uczczenia pamięci wielkiego pisarza polskiego, ś. p. Stefana Żeromskiego, radziecka komisja do spraw ogólnych na swem posiedzeniu w dniu 26 listopada — na wniosek Prezydium Rady Miejskiej — jednogłośnie postanowiła wystąpić do Rady Miejskiej z propozycją przemianowania ulicy Pańskiej na ul. S. Żeromskiego.

Sprawa ta będzie rozpatrywana na najbliższem posiedzeniu Rady Miejskiej.

— Budżet miejski na rok 1926.

W dniu 1 grudnia r.b. Magistrat na swem posiedzeniu zakończył czytanie budżetu miejskiego na rok 1926. Począwszy od środy, dnia 2 b.m., — zgodnie z par. 2 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne (Dz. U. R. P. Nr.

51, poz. 522) — celem przeglądania i wnoszenia zarzutów oraz spostrzeżeń przez płatników danin komunalnych — preliminarz budżetowy Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1926 na przeciąg jednego tygodnia został wyłożony w Magistracie (Plac Wolności 14), pokój 26.

Budżet miejski na rok 1926 zamknięty jest cyfrą ogólną 15.725.442 zł. w wydatkach zwyczajnych i 16.536.646 zł. we wpływach zwyczajnych oraz 2.010.367 zł. w wydatkach nadzwyczajnych i 1.199.163 zł. we wpływach nadzwyczajnych.

W budżecie wydatków zwyczajnych — na wydatki działu Finansowego wypada — 24,9%, Oświaty i Kultury — 22,5%, Zdrowotności Publicznej — 17%, Opieki Społecznej — 11,5%, Gospodarczego — 7,6%, Budownictwa — 6%, Prezydjalnego — 5,1%, Podatkowego — 2,8%, Administracyjnego — 0,8%, Rady Miejskiej, Statystycznego oraz Przedsiębiorstw Miejskich po 0,4%, Urzędu Stanu Cywilnego i Urzędu Rozjemczego po 0,3%.

— **Szkolnictwo powszechne w Łodzi.** Według statystyki komisji Powszechnego Nauczania Wydziału Oświaty i Kultury do szkół powszechnych miejskich uczęszczało w październiku r. b. 56,399 dźiatwy, a więc o 2,493 dzieci mniej, aniżeli w czerwcu r. b., t. j. w ubiegłym roku szkolnym. Spadek ten wywołany został zmniejszeniem się ogólnej liczby dzieci w wieku szkolnym (roczniki wojenne).

W liczbie 56,399 dzieci uczęszczających do miejskich szkół powszechnych było 25,914 chłopców i 30,485 dziewcząt. W tem było katolików 34,393 (17,296 chłopców i 17,097 dziewcząt), ewangelików 4,923 (2436 chłopców i 2487 dziewcząt), żydów 16,709 (5,986 chłopców i 10,723 dziewcząt), innych wyznań 374 (196 chłopców i 178 dziewcząt).

W związku ze zmniejszeniem się liczby dzieci, spadła również liczba oddziałów o 41 i w październi-

ku wynosiła 1362 oddziały, w czem 39 oddziałów przypada na szkoły specjalne — dla niedorozwiniętych umysłowo, moralnie zaniedbanych i głuchoniemych. Do szkół tych uczęszcza 425 dzieci. Według stopnia nauczania liczba oddziałów wynosiła: I — 173 (186), II — 192 (231), III — 230 (277), IV — 254 (271), V — 233 (208), VI — 162 (137), VII — 118 (93). Liczby w nawiasach oznaczają ilość oddziałów w ubiegłym roku szkolnym.

W tym samym czasie do szkół powszechnych prywatnych uczęszczało 4868 dzieci, a więc o 33 więcej, aniżeli w roku ubiegłym. W liczbie tej było 4312 chłopców i 556 dziewcząt. Według wyznania było 108 katolików (99 chłopców i 9 dziewcząt), ewangelików — 11 (10 chłopców i 1 dziewczynka) żydów — 4514 (4097 chłopców i 417 dziewcząt), innych wyznań 235 (106 chłopców i 129 dziewcząt). Dzieci te są zgrupowane w 189 oddziałach (I — 50, II — 45, III — 40, IV — 31, V — 11, VI — 7 i VII — 5).

Liczba słuchaczy w miejskich szkołach wieczornych wynosiła 20,104 (rok ubiegły 17440). W tem było 11,318 chłopców i 8,788 dziewcząt, przyczem do szkół uzupełniających uczęszczało 14,389 (7142 chłopców i 7247 dziewcząt), do powszechnych 1034 (458 chłopców i 576 dziewcząt), do zawodowych 4219 (3380 chłopców i 839 dziewcząt), dla dorosłych 462 (338 chłopców i 124 dziewcząt).

Według wyznań było: katolików 12,323 (7026 chłopców i 5297 dziewcząt), ewangelików 1683 (944 chłopców i 739 dziewcząt), żydów 6003 (3292 chłopców i 2711 dziewcząt), innych wyznań 95 (56 chłopców i 39 dziewcząt).

Liczba oddziałów wynosi 525, w tem I — 14 (17), II — 20 (37) III — 41 (59), IV — 107 (85), V — 141 (92), VI — 125 (67), i VII — 77 (33).

— **Z działalności Teatru Miejskiego.** Według danych posiadanych przez Wydział Oświaty i Kultury działalność Teatru Miejskiego, znajdującego się pod dyktando A. Szyffmana i B. Górczyńskiego w ciągu października r.b. przedstawiała się następująco:

W okresie sprawozdawczym odbyło się 40 przedstawień, na które złożyły się 3 premjery, 19 zwykłych przedstawień, 9 zreszenio- wych, 5 uczniowskich i 3 — T.U.R. Ze sztuk premierowych wystawiono: „Wielką księżną i chłopca hotelowego” — Savoir'a — 10 razy, „Nieboską komedję” — Z. Krasńskiego — 7 razy, „Zywą Maszkę” — Pirandella z udziałem Junoszy Stępow- skiego — 1 raz, następnie Teatr Miejski wystawił w październiku „Nowych panów” — 9 razy, „Sen Nocy Letniej” — 5 razy, „Uciekła mi przepióreczka...” — 8 razy.

Ogólna frekwencja publiczności wyniosła 16,661 osób, z tego przypadało na premjery — 1.516 osób, zwykle — 5.975, zreszenio- we — 4.043, uczniowskie — 3.296, zakupione przez T.U.R. — 1.831. Średnia frekwencja publiczności na 1 przedstawienie wynosiła 416 osób.

W porównaniu z takim samym czasem r. 1924, frekwencja publiczności, uczęszczającej do Teatru Miejskiego w październiku r.b. wzrosła o 3.051 osób.

— **Z Wydziału Handlowego Magistratu m. Łodzi.** Wydział Handlowy przy Magistracie m. Łodzi powiadomił szereg firm o składanie ofert na dostawę następujących artykułów żywnościowych: mąki pszennej 55%, żytniej 70%, grochu „Wiktorja” i kaszy orkiszowej.

Poza tem Wydział prosi niezna- ne mu firmy o podanie swych ofert w najkrótszym czasie.

Ilość omawianych artykułów są następujące.

mąki pszennej 55%	— 140.000 kl.
„ żytniej 70%	— 55.000 „
kaszy orkiszowej	— 105.000 „
grochu „Wiktorja”	— 60.000 „

— **W sprawie zasiłków dla rodzin rezerwistów.** Wydział Opieki Społecznej w dniu 28 ub. m. zakończył prace, związane z wydawaniem orzeczeń w sprawie otrzymania zasiłku przez rodziny rezerwistów roczników 1899 i 1900 za czas prze- bywania rezerwistów na ćwiczeniach.

Od początku rozpoczęcia akcji, t.j. od 15 lipca r.b. do dnia 28 listo- pada r.b. Wydział Opieki Społecznej zarejestrował 1773 rezerwistów. Z powyższej ilości wydano orzeczeń, uprawniających do otrzymania zasił- 1289, odmówiono 484 osobom. Odwo- łań od orzeczeń Magistratu do wyż- szej instancji było 154.

Ogółem wypłacono zasiłków na sumę 78,038,23 gr.

— **Rejestracja ogierów.** W dniu 2 stycznia 1926 r. na mocy ustawy z dnia 23 stycznia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 113) rozpocznie swoją działalność Komisja Kwalifi- kująca ogierów. Ze względu na to, że sprawa wiąże się równocześnie z hodowlą koni w kraju, Wydział Administracyjno-Gospodarczy Magi- stratu m. Łodzi przypomina, że od przymusowego poboru do wojska i od świadceń podwodowych zwal- niane będą tylko ogiery, zaliczone do rzędu reproduktorów.

Z życia miast polskich.

Dom dla pracowników miejskich m. st. Warszawy.

Pierwsza część domu dla pra- cowników miejskich przy ul. Ra- szyńskiej jest już na wykończeniu. W najbliższych tygodniach miasto uzyska 30 nowych mieszkań dla swych pracowników. Ponieważ dom przy ul. Raszyńskiej, w myśl bud- żetu komitetu zabudowy — obej- muje jako całość — jeszcze dwa pawilony, które winny być w bie- żącym sezonie budowlanym dopro- wadzone pod dach — komitet za- budowy zaproponował magistrato- wi ogłoszenie przetargu na powyż- sze roboty, objęte kosztorysem na ogólną sumę 1.049,161 zł.

Oczyszczanie Warszawy.

Maszyny do mechanicznego oczyszczania miasta w liczbie 22 nadeszły do Warszawy. Obecnie jest na ukończeniu montaż tych maszyn. Gdy wysokość opłaty za mechaniczne oczyszczanie zaaprobowana będzie przez radę miejską i zatwierdzona przez władze nadzorcze, niezwłocznie rozpoczną się roboty.

Zgodnie z decyzją magistratu, opłata wynosic ma 1 zł. 50 gr. od metra kwadratowego powierzchni w stosunku rocznym. Dla domów małych opłata wyniesie zatem kilkadziesiąt złotych rocznie. Natomiast dom, zajmujący większy obszar jak gmach szkoły podchorążych w Al. Ujazdowskich, wycho-

dzący na trzy ulice opłacać będą po kilka tysięcy zł.

Mechanicznie oczyszczane będą tylko ulice o powierzchni gładkiej. Lista ulic będzie ogłoszona. Wymiarów dokonywa od kwietnia wydział techniczny magistratu. Roboty te odbywają się w nocy, aby nie tamować ruchu.

Wysokość opłaty musi być jeszcze rozważona przez komisję finansowo-budżetową i regulaminowo-prawną rady miejskiej, a potem dopiero przez plenum rady i min. spraw wewnętrznych. Procedura ta w każdym razie potrwałilka miesięcy. Na razie sprowadzone maszyny polewają i oczyszczają place publiczne.

Treść Nr. 49.

Zarządy miejskie w Stanach Zjedn. Ameryki.—Inż.-arch. W. Michalski. (Dok.)

Dział sprawozdawczy.

Protokół (III sesji) posiedzenia Rady Miejskiej m. Łodzi z dnia 19.XI-25 r.

Sprawozdanie Oddziału Sanitarnego za III kwartał 1925 r.

Sprawozdanie z działalności Urzędu Stanu Cywilnego za czas od 1.VII do 1.X rb.

Kronika miejska.

Z życia miast polskich.

Licytacje przymusowe.

Wydział Podatkowy Magistratu m. Łodzi niniejszem podaje do wiadomości, że w dniu 9 grudnia 1925 roku, między godziną 9 rano a 4 popołudniu odbędą się licytacje przymusowe ruchomości niżej podanych osób za niewpłacone podatki:

Angerman G., Pl. Wolności 11, 50 litr różnych likierów. Abzac L., Aleksandrowska 13, szafa, konewnik, ramka, 4 krzesła, 2 konsole, lustro. Bresler H. W., Konstantynowska 28, 2 stoliki, szafa, bufet. Bajgelman H., Narutowicza 23, kredens. Bławat M., Cegielniana 11, 2 szafy, lustro, stolik, 6 krzesel. Bugajska Ł., Cegielniana 9, lustro, biurko, szafa. Cymer Sz., Zawadzka 40, krzesła. Czernicka G., Podrzeczna 11, 2 szafy, 2 kapy, zegar. Dębowski A., Al. 1 Maja 60, szafa, kredens. Dobrzyński I., Północna 23, zegar, stół, 4 krzeselka, szafa. Erdberg Ch., Nowocegielniana 19, lustro, szafa, stół, 6 krzesel. Engel I. i E., Al. 1 Maja 8, kredens. Fiszer J. B., Nowocegielniana 19, zegar, szafa, szafa oszklona. Fajn S., Aleksandryjska 26, kasa ogniotrwała. Feliks M., Piotrkowska 20, 200 but. wina, 50 but. likieru 0,5, 10 litr. but. likieru. Flaks O., Zawadzka 40, kredens, stół, 6 krzesel. Fejn F., Aleksandryjska 28, 2 biurka. Fajn S., Aleksandryjska 26, biurko. Góra S., Zgierska 55, urządzenie sklepu. Goldberg I., Zgierska 18, meble, tremo. Gereszenfeld L., Piotrkowska 28, zegar. Goldberg B., Pl. Wolności 10, 25 szt. towaru „zefir”. Gotlib S., Pl. Wolności 5, tremo, szafa. Grosman J., Pańska 36, kredens, 10 szt. baniek, latarnia, 10 wiader blaszanych. Geaner G., Kilińskiego 24, biurko, Grinbaum M., Al. 1 Maja 2, kanapa. Grodzicki A., Aleksandrowska 70, 3 mtr. owsa. Grinberg J. M., Al. 1 Maja 21, 2 szafy, otomana. Harfin A., Borysza 19, 2 szafy. Hermalin H., Zawadzka 9, meble. Hodes J., Lutomierska 21, meble, Heber Ch., Pl. Wolności 9, garderoba, zegar, otomana. Chrzanowicz J., Podrzeczna 9, meble. Chrzanowicz P., Pl. Wolności 7, kredens, kanapa. Hendelsman I., Pl. Wolności 6, kredens. Horowicz M., Brzezińska 60, kredens, szafa, stół, szafka, kufer. Chajnowicz Sz. H.

Aleksandryjska 18, szafa, otomana. Joskowicz M., Ogródowa 8, meble, Kuperman P., Konstantynowska 11/13, szafa, stół, umywalka, biurko. Kon H., Brzezińska 3, kredens, szafa, bielizniarka, lustro. Kołski K., Pieprzowa 24, 5 skrzyń przędzy. Kapelusze E. Pl. Wolności 10, 2 szafy. Kozłowski M., Północna 24, lustro, szafa. Kuperberg W., Północna 23, tremo. Klajnman W., Pańska 36, urządzenie sklepu. Klajnman M., Pańska 36, zegar, waga. Kuczyński T. Brzezińska 72, kanapa, lustro, Leslau S. Gdańska 27, 4 waliski płócienne. Lajchter S., Gdańska 8, kredens, szafa, bufet. Liberman R., Wschodnia 49, kredena, otomana, biurko. Lipman B., Północna, 29, 20 tuz. pończoch. Lipszyc W., Północna 25, szafa. Lubiński N., Północna 14, szafa. Libich K., Brzezińska 62, szafa, zegar, bufet. Landau Ch., Nowomiejska 5, kredens, zegar. Liberman I., Zachodnia 38, kasa ogniotrwała. Landau H., Cegielniana 22, 2 kredensy lustro. Łamasz H., Aleksandrowska 24, kredens, konewnik, zegar, waga. Mondszajn C., Pl. Wolności 2, lustro. Matys K. G., Pańska 33, meble. Milewski I., Konstantynowska 28, 3 pary damskich pantofli, 1 para męskich pantofli, 1 para męskich kamazy. Nowicki S., Aleksandryjska 24, umeblowanie. Ofenbach J., Aleksandrowska 7, kredens. Pilcer B., Łagiewnicka 9, szafa, 5 krzesel. Prywin T., Narutowicza 39, zegar. Przedborska H., Marysińska 33, kredens, szafa. Przedborska R., Brzezińska 91, stół. Polański L., Aleksandryjska 27, szafa, kozetka, zegar. Ruzewski L., Brzezińska 37, kredens, otomana. Rajcher P. S., Narutowicza 56, meble. Rabinowicz L., Narutowicza 41, zegar. Rubinek H. W., Narutowicza 29, szafa. Rotberg I., Wschodnia 31, pianino. Rajter F., Aleksandrowska 47, 2 szafy, kanapa, zegar. Szwarcberg L., Konstantynowska 37, szafa, stół, 4 krzesła, szafa. Sierpiński S., J. Brzezińska 17, maszyna do szycia, bielizniarka, szafa, Smuklarski J. M., Aleksandryjska 18, 2 szafy, lustro, zegar. Szwarcowski S., Północna 24, zegar. Szarbc J., Północna 12, szafa. Szmulowicz I., Pańska 31, 2 szafy, 2 serwatyki. Sziperling H., Brzezińska 49, stół. Stabnicki H., Aleksandryjska 4, kozetka. Szafran A., Pańska 15, kredens, pomocnik. Szwarcman I., Narutowicza 41, zegar. Szczęziniewicz H., Narutowicza 39, tremo, kredens. Szefner N., Aleksandryjska 5, kredens, etażerka. Tasiemka A., Pl. Wolności 6, palta damskie. Tajtelbaum Z., Zgierska 32, szafa, kredens, Tepler I., Wschodnia 74, kredens, zegar. Ulrichs M., Piotrkowska 45, 3 lustra duże, 10 krzesel. Widawski J. Podrzeczna 31, kredens. Wajnberg H., Gdańska 19, firanki, kredens, 3 obrazy male, 5 obrazy duże. Więzowski B., Pl. Wolności 9, garderoba. Wejland J., Północna 23, kredens. Waldman E., Pańska 36, 2 bufety, 2 wagi, lodownia, 2 piecyki, 2 topory. Zająsek H., Narutowicza 31, stół, stolik. Warhaft B., Narutowicza 3, tremo, 2 szafy, otomana. Wajnharten S., Piotrkowska 50, 27 mtr. towaru. Winer L., Cegielniana 23, szafa, tremo. Zaromb Z., Zawadzka 6, meble, zegar. Zelcer A., Północna 23, szafa. Zylbersztajn I., Al. 1 Maja 48, otomana.

W dniu 10 grudnia między godz. 9-tą rano, a 4-tą po poł.

Arendarczyk A., Napiórkowskiego 39, szafa, stół, 6 krzesel. Baruch S., Piotrkowska 222, zegar. Balter S., Lipowa 27, kredens, szafa, szafka. Berndt H., Tęgrgowa 17, kredens, pomocnik, zegar. Budziejewski W., Emilji 44, urządzenie sklepu. Borsztajn S., Traugutta 9, meble. Czudnowski A., Piotrkowska 201 maszyna do pisania. Dziedzianowicz P., Przejazd 41, maszyna do szycia, komoda, szafa, kredens, waga. Dawidowicz P., Nowozarzewska 7, meble. Finger S., Piotrkowska 109, szafa, biurko, zegar. Fogielbaum C., 6-go Sierpnia 1, fortepian, szafa. Grosberg M., Piotrkowska 238, kredens. Gomułkiński A., Przejazd 14, urządzenie cukierni. Gajewski W., Wólczajska 119, tremo, szafa. Hagendorf J., Piotrkowska 109, 2 szafy, biurko. Jakubowicz J., Nowozarzewska 75, 5 par butów. Jakubowicz S., Węglowa 10, zegar. Kruka Wł., Przejazd 14, biurko. Kubiak S., Przejazd 6, biurko, maszyna do pisania. Koziorowska S., Piotrkowska 107, maszyna do pisania. Krychowski T. i J., Piotrkowska 285, tremo. Kerek J., Przędzalniana 35, otomana, kredens. Lazar Kahan, Nawrot 7, kredens. Mihle O., Przejazd 20, szafa, tremo, leżanka, 2 fotele, Modrzejewski J., Napiórkowskiego 11, meble, zegar. Myślubski J. B., Piotrkowska 120, szafa, otomana, stół. Margulies A. i S-ka, Piotrkowska 220, 6 paczek osnowy. Nirensztajn J., Piotrkowska 123, kredens, zegar. Nirensztajn i Rozental, Piotrkowska 123, pianino. Okólnik L., Moniuszki 6, 2 szt. towaru. Obrębski T., Piotrkowska 115, 15 par obuwia męskiego, 10 par obuwia damskiego. Paszczyńska B., Pańska 68, otomana, kredens. Parzeniewicz B., Kilińskiego 131, kredens, pomocnik, zegar. Rajch Ch., Piotrkowska 145, szafa. Rosin P., Pańska 42, zegar. Rotberg Ch., Gdańska 66, meble. Rotberg Sz. H., Piotrkowska 179, maszyna do szycia. Rudnicka J., Radwańska 7, szafa, komoda. Rozenberg M., Piotrkowska 207, galanterja. Spiewak M., Piotrkowska 254, kasa ogniotrwała, maszyna do pisania, 4 biurka. Szwanke A., Sienkiewicza 109, meble. Stępniewski M., Leszno 34, tremo, kanapa, 5 krzesel, 2 fotele, waga. Siemion A., Moniuszki 11, szafa, szafka. Sztencel M., Moniuszki 11, kanapa, tremo. Tobolski L., Andrzejka 35, pianino, meble. Troppe J., Nowozarzewska 7, szafa. Trzczińska B., Piotrkowska 120, otomana, Tusk H., Piotrkowska 275, biurko, szafa. Weber E., Kopernika 3, 2 kasy ogniotrwałe, maszyna do pisania, 2 biurka, zegar, 2 szafy. Winer S., Kilińskiego 120, meble, zegar, kasa ogniotrwała. Wendler W., Piotrkowska 127, zegar, szafa. Wróblewski A., Piotrkowska 127, meble. Wojdyśławski I., Gdańska 131, stół, 6 krzesel, szafa. Wojdyśławski S., Piotrkowska 218, zegar. Wojdyśławski L., Piotrkowska 218, meble. Wiślicki L., Pańska 54, stół, 6 krzesel, kredens. Wiślicki H. J., Piotrkow-

ska 83, 70 mtr. towaru, 300 mtr. towaru. Wajskop S., Napiórkowskiego 3, 2 szafz, kredens. Wiślicki Ch. Nawrot 7, kredens, tremo, otomana. Wiśniewski B., Moniuszki 5, otomana, 2 lustra. Woliński E., Lipowa 56, kredens. Wołkowicz G., Główna 5, tremo. Zinke B., Przejazd 16, zegar, kredens, otomana. Zinke B., Przejazd 16, otomana, kredens, zegar.

W dniu 11 grudnia 1925 r. między godz. 9-tą rano, a 4-tą po poł.

Andrzejewski T., Gdańska 93, 2 krzesła. Braniczewski B., Przędzalniana 95, szafa. Buchner S., Mazurska 6, maszyna do szycia, stół, gitara. Bezbroda M., Gdańska 31a, tremo. Cymerman J., Gdańska 9, tremo. Dymecki St., Przędzalniana 21, garnitur męski. Fiszer M., Piotrkowska 112, biurko. Granek S., Wschodnia 25, zegar. Grinbaum S., Główna 62, 2 szafy. Grosberg J., Pomorka 11, kredens, toaleta. Hentsz A., Kilińskiego 12, kredens. Herman A., Podleśna 26, szafa, bufet, biurko, barjerka, aparat do wyrobów napoi chłodzących. kocioł miedziany, maszyna do korkowania, 26 skrzynek do butelek. Herc H., Zamenhofska 17, stół. Hamer R., Gdańska 105, zegar. Kordas K., Piotrkowska 125, szafa. Konstantynowska 77, szafa. Pudka F., Srebrzyńska 20, maszyna do mięsa, stół. Pechman T., Nowozarzewska 19, waga, komplet ciężarów, 2 bufety. Pasmanik I., Franciszkańska 19, stół. Przybylski J., Gdańska 77a, zegar. Radomski M., Aleksandryjska 6, szafa. Rajter M., Młynarska 14, kredens. Rys M., Narutowicza 20, aparat kinematograficzny, fortepian. Szpiigel P., Zawadzka 16, waga. Stolarczyk L., Pańska 37, lustro. Szymkiewicz B., Podrzeczna 11, szafa. Szaniawski T., Piotrkowska 126, zegar. Segal S., Konstantynowska 7, bufet, kredens, szafa, 50 krzesel. Tomaszewski J., Nowocegielniana 17, lustro, 2 krzesła. Taśma, Cegielniana 71, zegar. Ulrich F., Piotrkowska 142, 15 stolików. Wojciechowski F., Częstochowska 14, kredens. Wroński S., Wschodnia 54, stół.

W e z w a n i e

w sprawie podatku od psów za r. 1926 na rzecz kasy miejskiej w Łodzi.

Magistrat m. Łodzi podaje niniejszem do wiadomości publicznej, że na zasadzie przepisów statutu o podatku od psów, uchwalonego przez Radę Miejską w dniu 20.III 1924 r. i zatwierdzonego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych reskryptem do Urzędu Wojewódzkiego za № 4100/23, z dnia 14 sierpnia 1924 r., obowiązani są posiadacze psów nieopodatkowanych do niezwłocznego zgłoszenia w Wydziale Podatkowym Magistratu przy Pl. Wolności № 2 (front, I-sze piętro, pokój 4) celem opodatkowania na rok 1926.

Uchylający się od tego obowiązku będą pociągnięci do odpowiedzialności z art. 62—67 Ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 94/23, poz. 747).

Magistrat podaje jednocześnie do wiadomości, że do rejestru podatkowego na rok 1926 wpisani będą, prócz nowozgłoszonych, wszyscy dotychczasowi płatnicy, o ile o pozbyciu psa nie zawiadomią Wydziału Podatkowego do dnia 15 stycznia 1926 roku.

Kto z obowiązanych do zapłaty tego podatku za I półrocze 1926 r. nie zawiadomi do dnia 15 stycznia, a za II półrocze do dnia 15 lipca 1926 r., iż psa nie posiada, ten uiszczy należność podatkową za odnośne półrocze w całości.

Łódź, dnia 4 grudnia 1925 r.

**Przewodniczący Wydziału
Podatkowego**
(—) Kułamowicz.

**Magistrat m. Łodzi
Prezydent**
(—) M. Cynarski.

Obwieszczenie.

Magistrat m. Łodzi podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że podania o zwrot należności niesłusznie uiszczonych przez poszczególnych płatników za okres po 1 stycznia 1924 r. tytułem 15 proc. podatku miejskiego od elektryczności, przyjmowane będą przez Wydział Podatkowy tylko do dnia 1 stycznia 1926 roku.

Podania, wniesione po wyżej oznaczonym terminie, rozpatrywane nie będą.

Łódź, dnia 4 grudnia 1925 roku.

**Przewodniczący Wydziału
Podatkowego**
(—) Kułamowicz

**Magistrat m. Łodzi
Prezydent**
(—) M. Cynarski.